

KRONIKA

*mineralogické
sekce
Společnosti
Národního
muzea*

2000-2009

ZACÁTEK
NOVÉHO
STOLETI
2001 v Nář. MUSEU

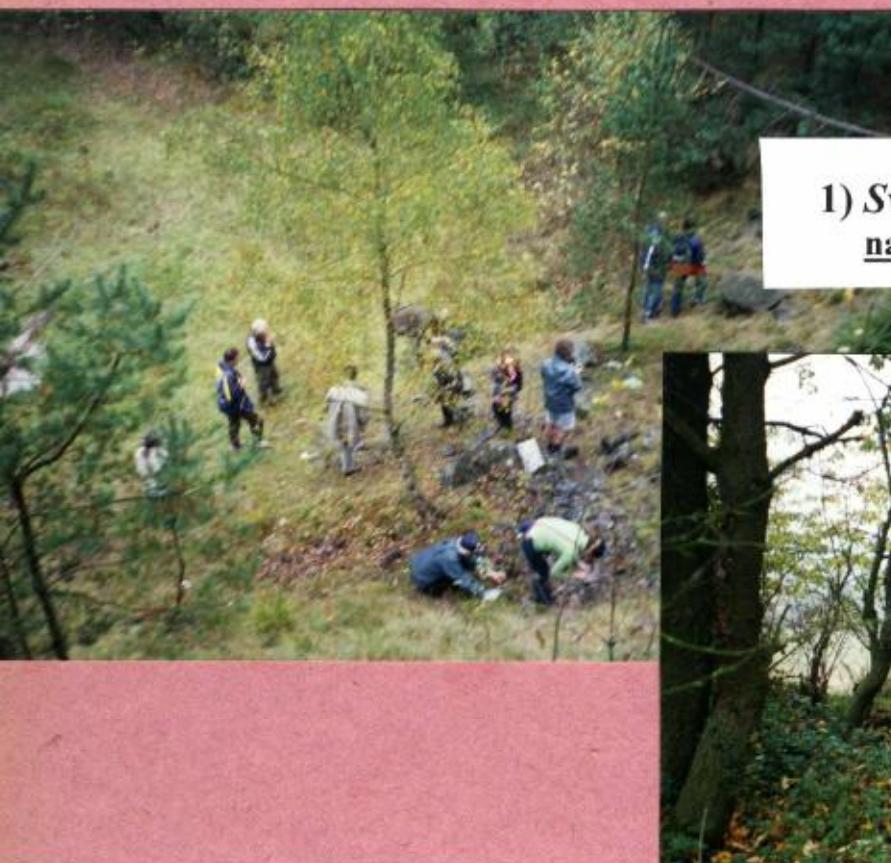
AUTOR FOTO
a KRONIKY
ORG. ved. zařízení

Marie Sobotková
Marta

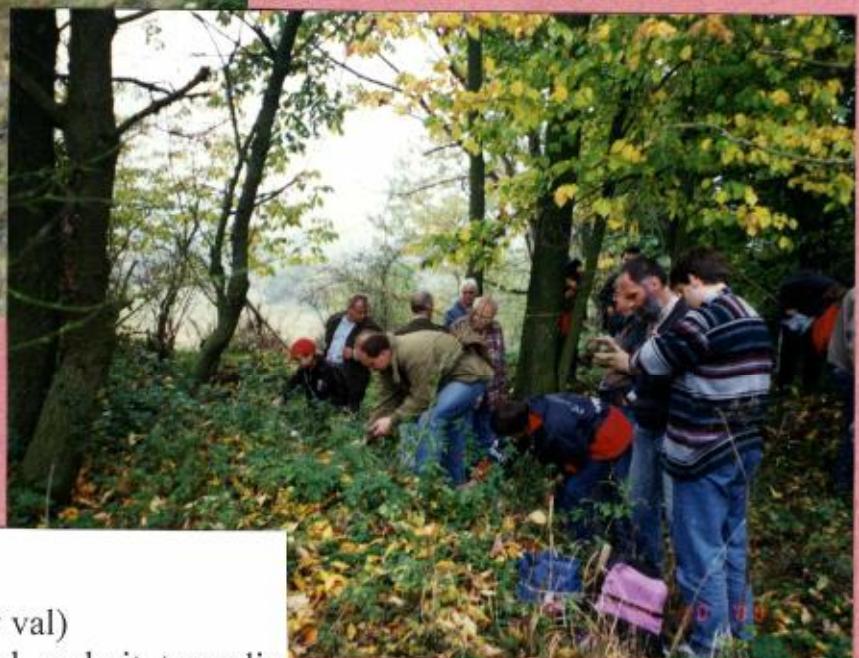
Mineralogická exkurze – Jižní Čechy = 14. 10. 2000

Odborný vedoucí Dr. Karel Špaček
org. vedoucí M. Lobotková, R. Kolář

1) Svržno (Zámecký vrch)

nalezené nerosty: pyrit, chalkopyrit

2) Mutěnín (SSZ od Poběžovic)

Bývalé ložisko měděných rud (křemenný val)

uváděné nerosty: kuprit, malachit, epidol, prehnit, turmalín

nalezené nerosty: chalkopyrit, pyrit

4) Šidboř

uváděné nerosty: křišťál, senirek, křemen (i XX)

nalezené nerosty: -----

Horšovského Týna, Domažlic

3) Drahotín

uváděné nerosty: titanit, vápenec, serpentín, beril, aktinolit
nalezené nerosty: hořec, bronzit, azbest

5) Ždánov (SSZ od Domažlic)

Činný živcový lom

popsané nerosty: rutil, křemen, živec

nalezené nerosty: živec, křemen, Li - Muskovit

popsané nerosty: barit, slídy, granáty, křišťál, apatit

nalezené nerosty: MN granát, almandin, apatit, biotit, muskovit

6) Baldov (SSV od Domažlic)

Činný lom v žíle pegmatitu

Mineralogická exkurze do Podkrkonoší

13. 5. 2000

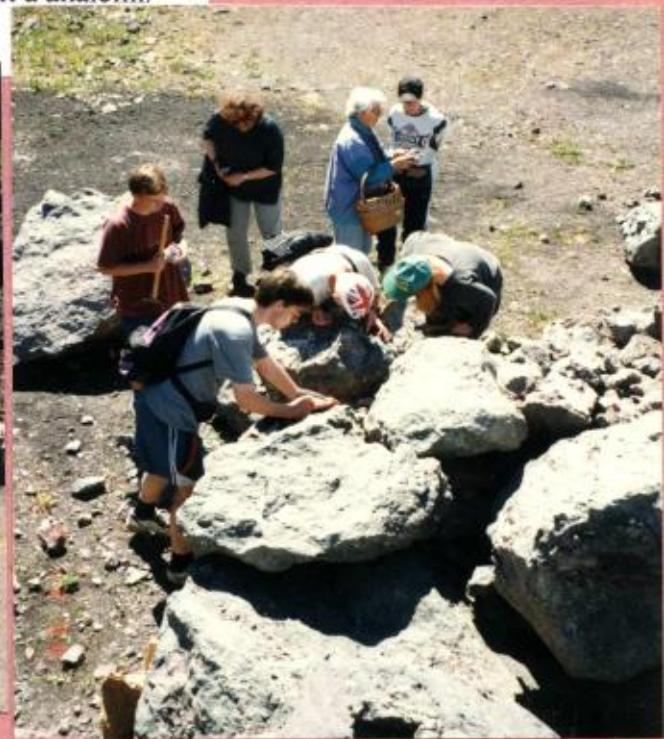
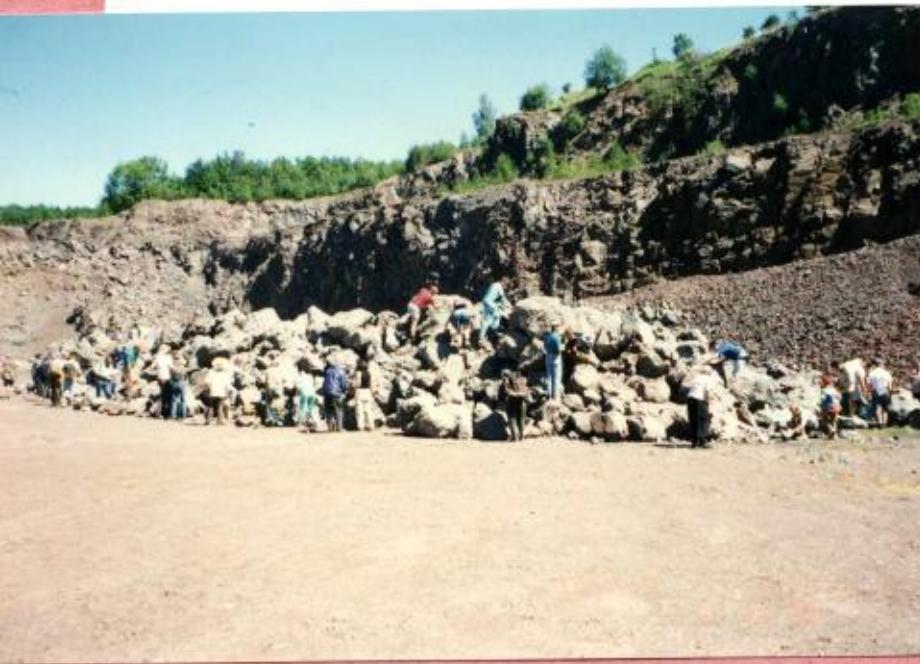
VESTŘEV

Těžené ložisko českých granátů v aluviálních štěrcích Olešnického potoka. Účastníci exkurze našli kromě českých granátů také jaspisy, karneoly, chalcedony, zkamenělá dřeva, hematit, limonit a fosforečnan kemmlitzit.

STUDENEC

Činný lom v tělese melafyrového mandlovce. Naleziště Cu-minerálů. Účastníci exkurze nalezli křišťál, ametyst, záhnědu, kalcit a analcim. Z minerálů mědi pak kuprit, chryzokol a ryzí měď.

SMRČÍ

Skupina činných čedičových lomů. V čediči se vyskytují „olivínové koule“ – 10 – 25 cm veliké nodule bohaté olivínem. Každý účastník si odnesl mnoho zrn olivínu.

BEZDĚČÍN - FRÝDŠTEJN

Rozsáhlý činný melafyrový lom s výskytem achátů, kašolongů, jaspisů, ametystů a dalších minerálů. Účastníci exkurze nalezli acháty, ametesty, kalcity a kašolong.

Zájezd pořádaný mineralogickou sekcí Společnosti NM dne 19.5.2001 do oblasti zeolitů Českého středohoří

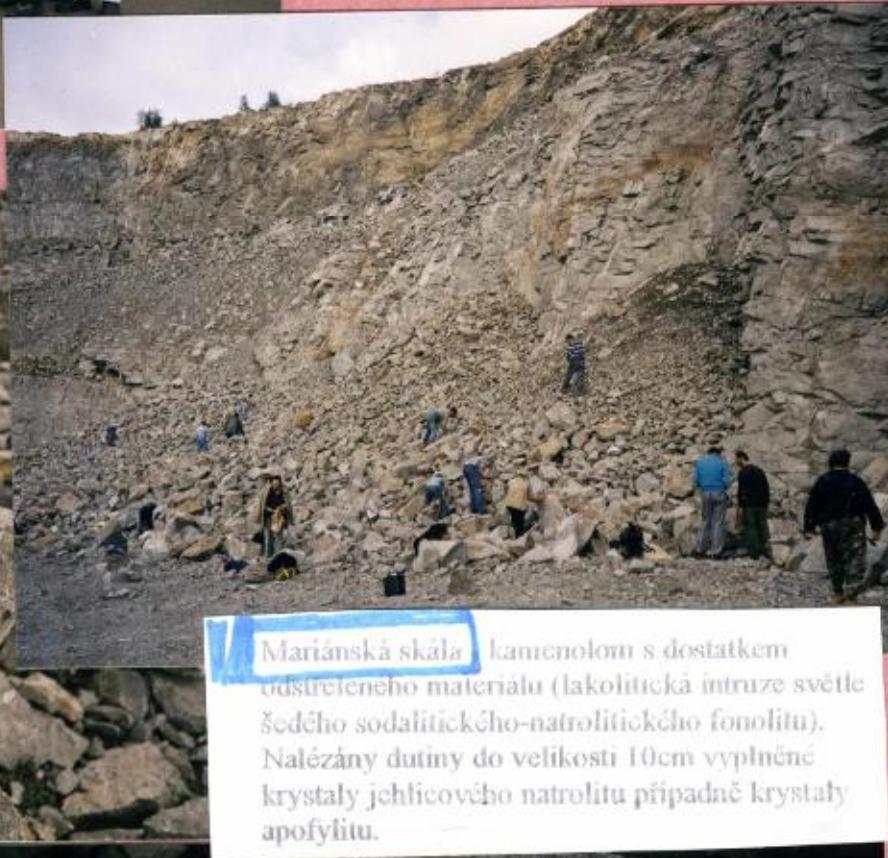
Navštívené lokality:

Mariánská skála v Ústí nad Labem

Těchlovice

Soutěsky poblíž Malé Veleně u Benešova nad Ploučnicí

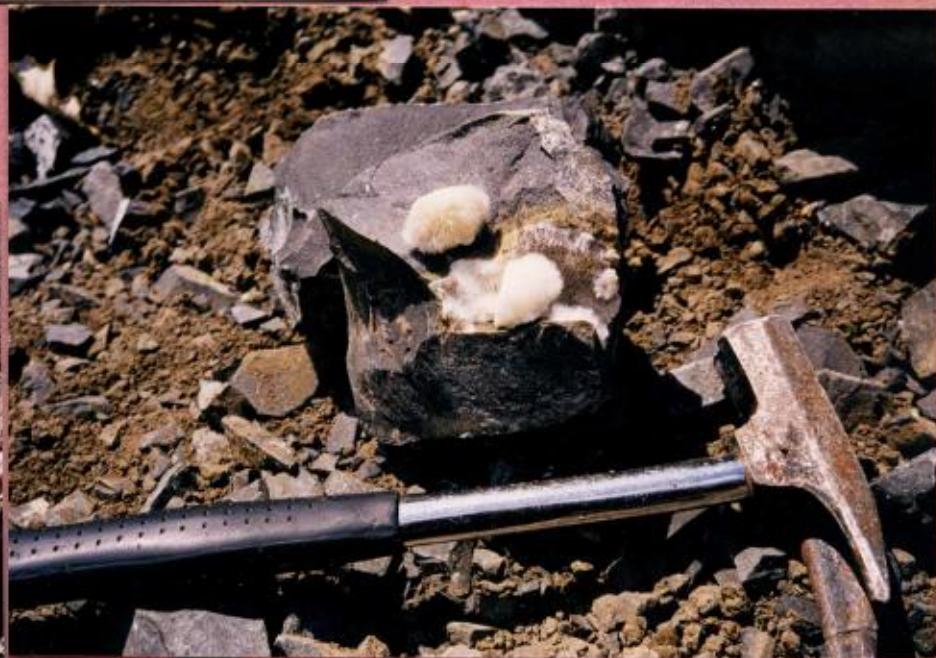
Dobranka u Dobrné - odkrytá lokalita

Mariánská skála - kanionolem s dostatkem odsířeného materiálu (lakolitická intruze světle šedého sodalitického-natrolitického fonolitu). Nalézány dutiny do velikosti 10cm vyplňené krystaly jehlicového natrolitu případně krystaly apofyllitu.

Soutěsky - kamenolom velmi málo materiálu k probírání (olivinické bazalty, na které nasedají výlevy olivinických čedičů, s doprovodem brkcí). Obsluha lomu nás nepustila ke stěně. Přesto jedna účastnice zájezdu ing. Boušková po otočení kamenu objevila vzorek s jehlicovými krytaly natrolitu do 10mm.

Těchovice

kamennolom (bohužel byla odstřelena hlubší zóna olivinického nefelinitu jenž je mineralogicky chudá. Pektolit a natrolit je jen v pří povrchové zóně.

Dobranka u Dobruče - odkrytá lokalita po stavbě měsíční vodní nádrže s dostatkem materiálu (skaňní výchozy sodalitických tefritů s dutinami 2-4cm). Krystaly gismondinu 1-5mm, analcim do 5mm a kalcit. Větší dutiny do 15cm bývají vyplňeny až 1cm dlouhými jehlicemi natrolitu.

Mineralogická exkurze do oblasti Horního Slavkova se uskutečnila v sobotu 11. května 2002 pod odborným vedením RNDr. Pavla Berana z Okresního muzea Sokolov a RNDr. Jiřího Litochleba z Národního muzea v Praze. Během exkurze jsme navštívili živecový lom a výchozy greisenů na vrchu Vysoký Kámen u Krásna, staré haldy po těžbě žilného systému Gellnauer v Horním Slavkově a naleziště ortoklasů na motokrosovém závodišti v Lokti nad Ohří. Kromě nalezišť jsme shledali nově instalované expozice muzea v Horním Slavkově a areál hornického muzea v Krásně.

2002

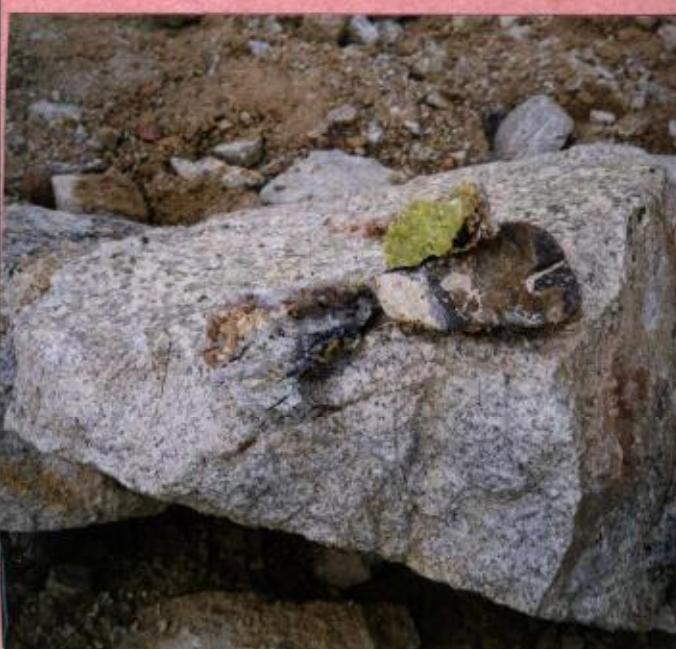

Výchozy greisenů na vrchu Vysoký kámen

Byly nalezeny malé krystaly kasiteritu, povlaky tyrkysu a alumochalkosideritu a nevelký krystal topazu.

Živcový lom na vrchu Vysoký kámen

Kromě nevýrazných vzorků bledých krystalů ametystu, krystalů obecného křemene, slídy, sericitu a povlaků metaautenitu se podařilo jednomu z účastníků nalézt pěkný krystal berylu a to až při kontrole nasbíraného materiálu doma.

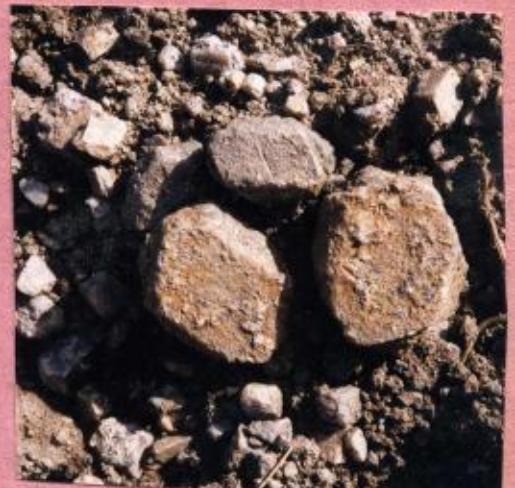
Haldy žilného systému Gellnauer

Na zarostlých haldičkách byly nalezeny malé krystalky apatitu, kasiteritu a křišťálu, kusový wolframit, arzenopyrit a fluorit.

Závodiště v Lokti

Vzhledem k čerstvě rozjezděné motokrosové dráze se nalezlo velké množství vcelku slušných tarlovarských dvojčat.

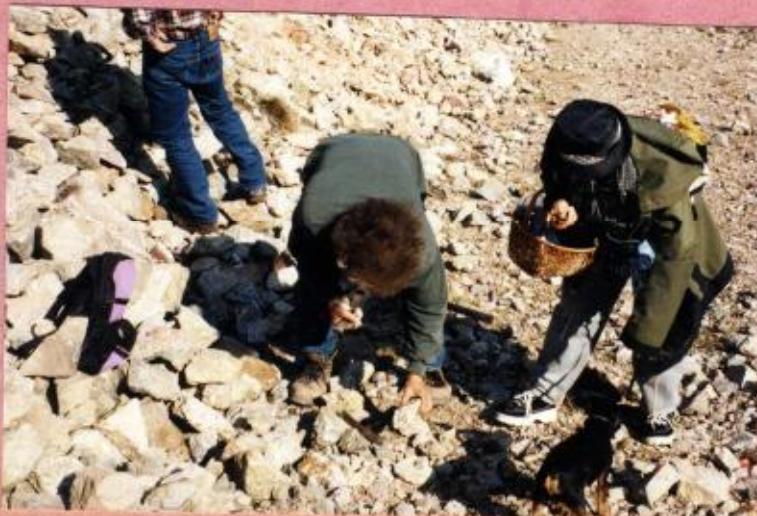
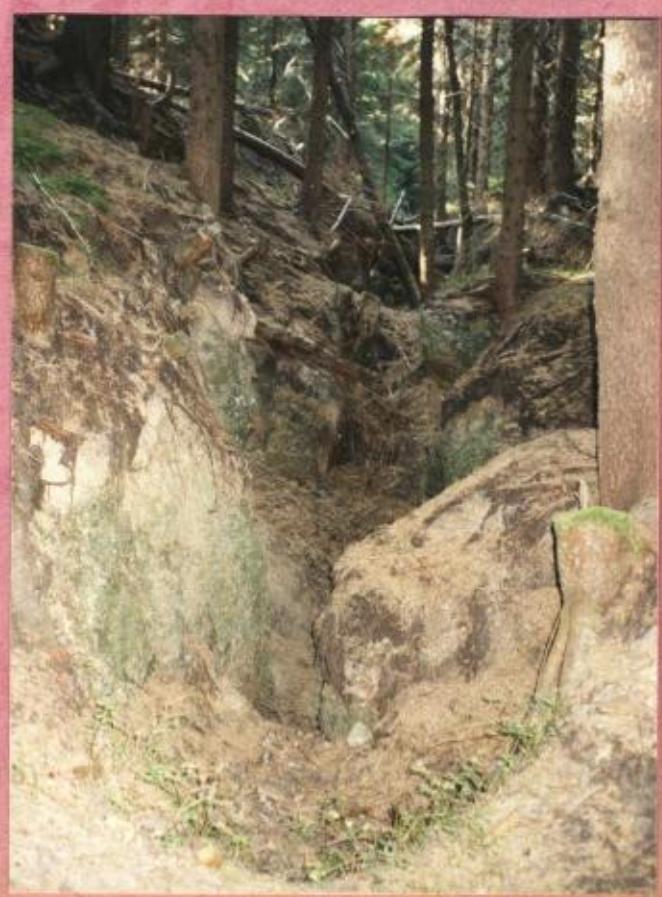
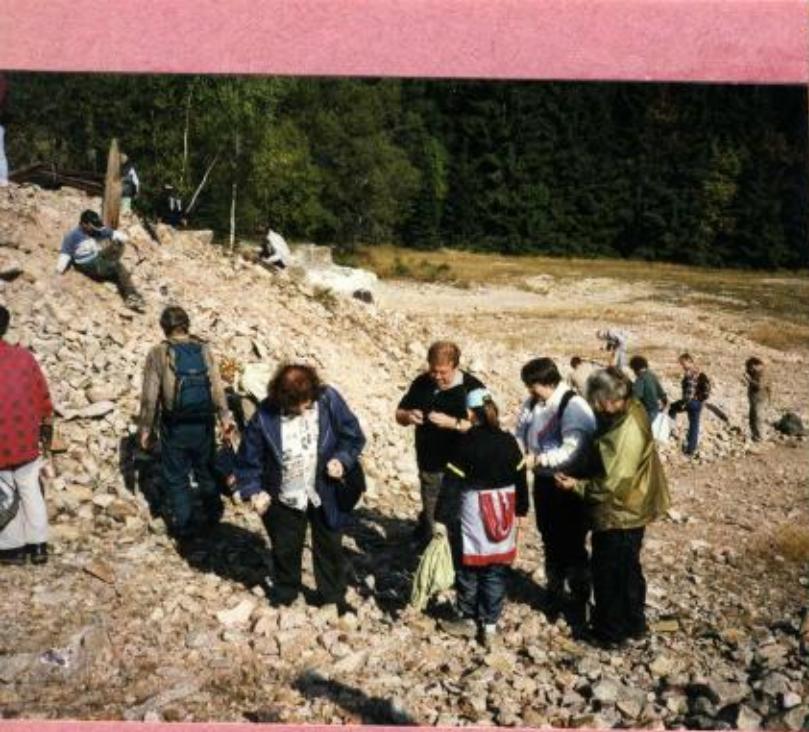
Zájezd pořádaný mineralogickou sekcí
Společnosti NM dne 27.9.2003 do oblasti
greisenů Krušných hor

RNDr. Jiří Litochleb

doprovázel: RNDr. Beran ze Sokolovského muzea

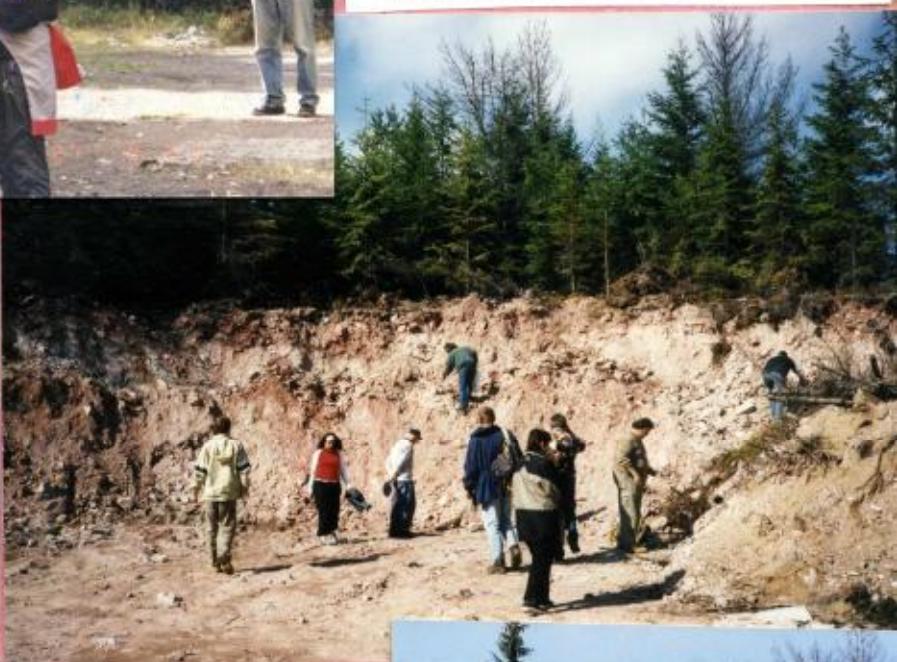
2003

Přebuz - halda dolu Oto
nalezen lollingit, xx topazu a kasiteritu, vrostlý
fluorit

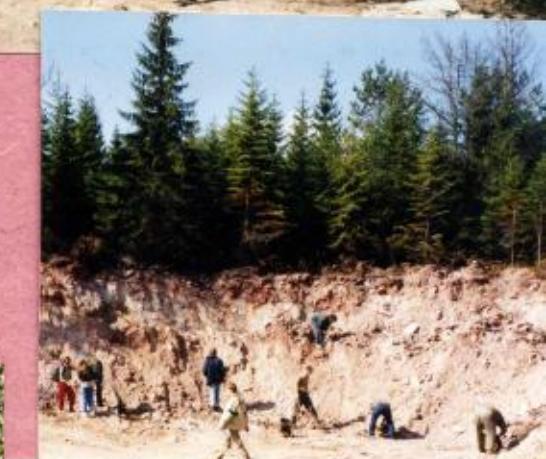
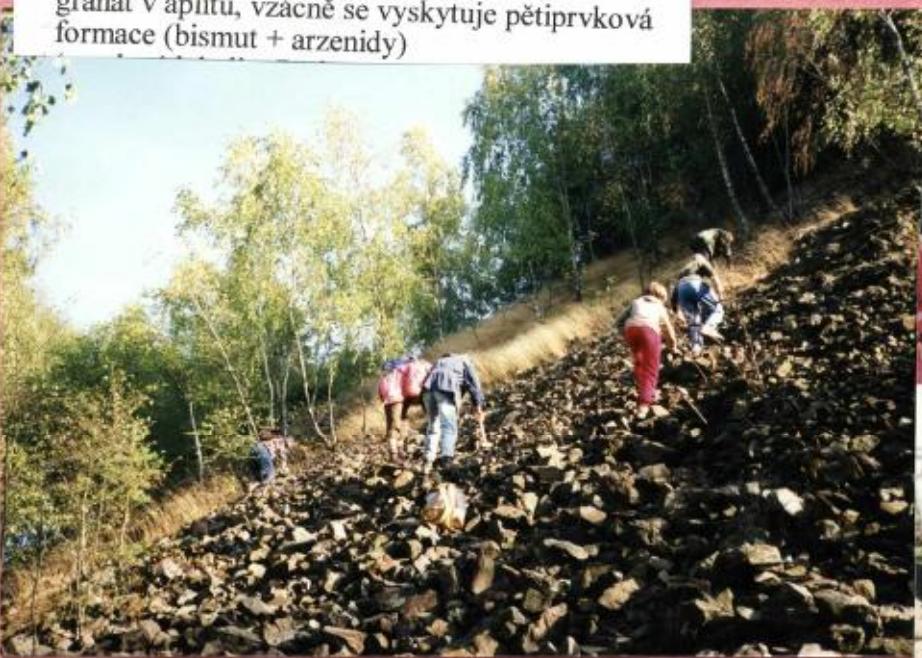

Rolava - Jelení
nalezený lebník hematitu a xx kasiteritu

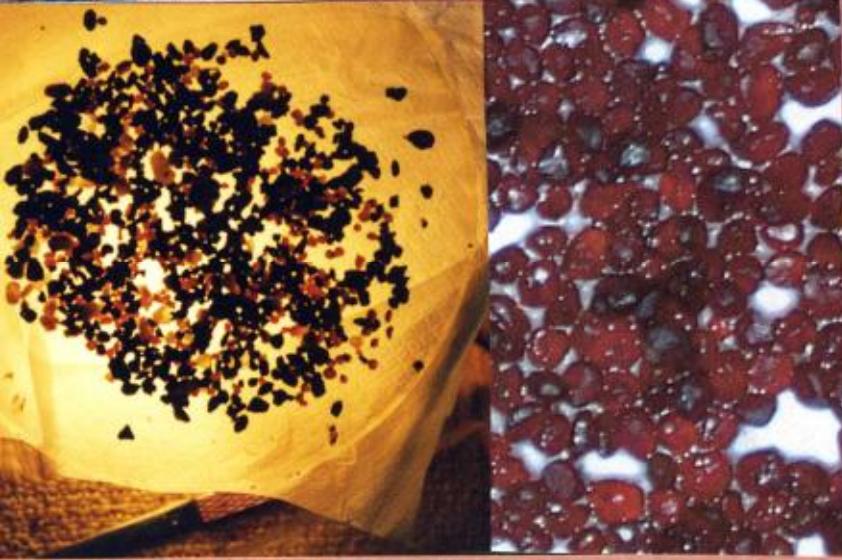
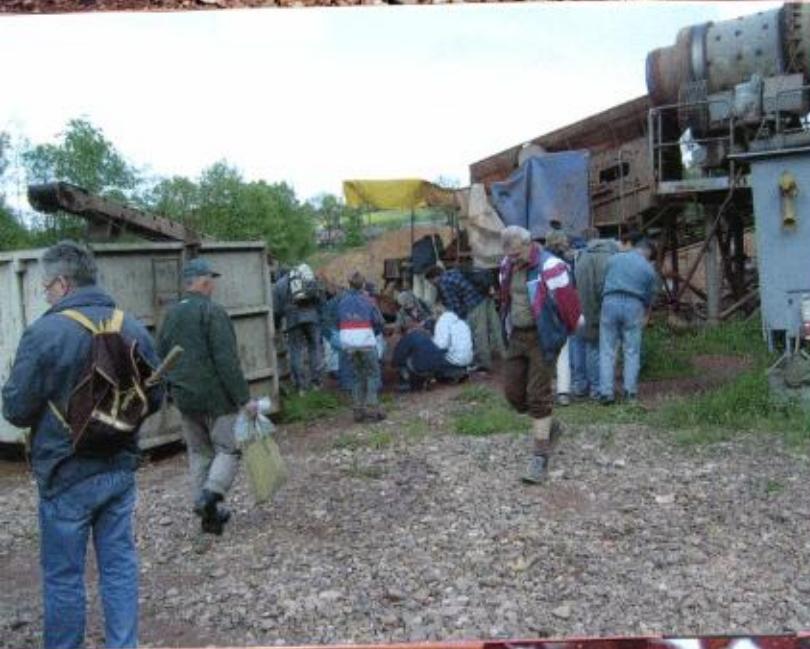
Horní Slavkov - haldy uranových dolů 11+15 u koupaliště proti restauraci U pulečka
granát v aplitu, vzácně se vyskytuje pětiprvková
formace (bismut + arzenidy)

dne 22. 5. 2004

PODKRKOŇOŠÍ

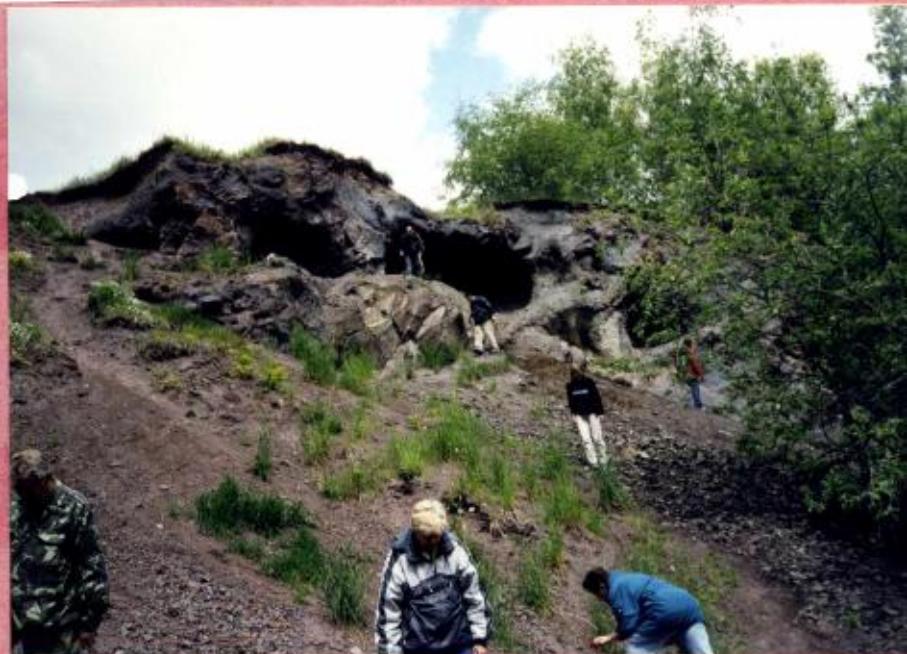
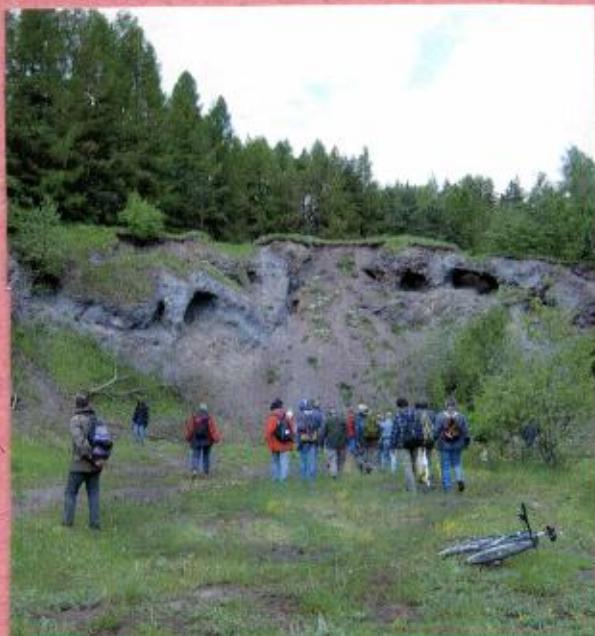
ESTŘEV - těžba pyropu ze štěrkopísku

V získávaném těžkém podílu ze štěrků se vedle českého odrůdy granátu vyskytují další těžké minerály - hematit (80 - 90 % „limonit“, rutil, baryt, kasiterit, magnetit, ilmenit, zirkon, apatit, platina, osmiridium (OsIr), iridosmin (IrOs) a fosforečnany (goyazit) zde byl zjištěn amfibol, muskovit, pyroxen (diopsid?) a staurolit

VIDOCHOV

Opuštěný lom, ve kterém byl v minulosti těžen melaďr, poskytoval četné ukázky dutinových asociací. Nejčastější jsou křemenné hmoty. Křemen-křišťál (někdy mléčně zakalený) povětšinou zcela vyplňuje dutiny v podobě krystalických agregátů, v nichž jedinci křemene dosahují velikosti i několika cm. Podstatně méně se objevují jaspis, kalcit (oba jako úplně výplně dutin), a také achát. V horním části lomu jsou patrné velké vydobyté prostory po těžbě sběratelů. Při lámání kamene byly v lomu podle sdělení tehdejších pracovníků zastiženy zbytky dvou zasypaných šachet. První z nich asi v letech 1970-2 ve střední části lomu (Malec, Veselovský a Kubátová 1980). *KRÁTKA' NAVÍSTĚVA - zádne' na řezy*

nátu (dále byly zjištěny ještě dvě další ho koncentrátu - Žežulka 1989), skoryl, amalgam zlata, korund (safir), vzácně nbergit, kemmlitzit). Z dalších minerálů Malec (1997), Moravec a Pauliš (1997),

STUPNÁ U NOVÉ PAKY

bez nálezů

Historie stupenských dolů na zlato byla podobně zpracována v pracech Pošepného (1895), Semíka (1924) a Semíka a Tučka (1956). Souhrn všech starých prací o Stupné najdeme v Kratochvílově *Topografické mineralogii Čech* pod hesly Stupná, Vidochov a Pecka.

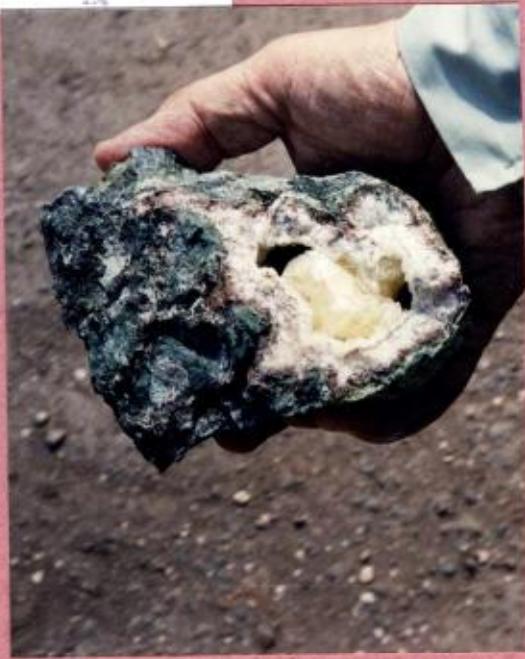
Staré důlní práce leží mezi obcemi Stupná, Vidochov, Horka a Borovnice přibližně 5 km sv. od Nové Paky v oblasti podkrkonošského permokarbonu. Situace důlních prací je znázorněna na obrázku (viz Malec, Veselovský a Kubátová 1980). Zbytky důlních prací se nacházejí výhradně v melafyru. Jsou to pinky i obvaly na ploše 600 x 250 m. Zhruba uprostřed pinkového pole je zachována šachtička - dnes již pevně zabezpečená - která se stala na konci 70 let objektem průzkumu skupinou výše uvedených autorů. Jedná se o dílo malého rozsahu. Celková délka nepravidelné sítě důlních chodeb je asi 125 m, maximální hloubka 11 m. Celý důl je ražen pouze v melafyru. Melafyr je silně přeměněn, značně rozpukán a proniknut četnými tenkými žilkami různých směrů. Žilky v melafyru jsou mocné od několika mm do několika cm. Jsou tvořeny několika typy dolomit a kalcitu, seladonitem, amorfními vodnatými Fe a Mn-oxidy a křemenem jaspisového vzhledu. Na dvou žilkách bylo nalezeno zlato - drobná zrnka, plíšky a agregáty. Velikost zlata je nejčastěji v desetinách mm, agregáty dosahují velikosti i několika cm. Některé aggregáty byly při pohybech horninových bloků rozválcovány, rozteřeny do rovnoběžně rýhovaných plíšků (často je v asociaci s chloritem - seladonitem). Průměrné složení zlata ze Stupné je 94 % Au, 4 % Ag a 2 % Cu (ve váh. %). Ve stopovém množství se ve zlatě vyskytuje Zn a Pb. Kalcit - lublinit, tvořící až 1 mm silné povlaky na puklinách melafyru, byl popsán Doubkem (1961).

Vznik těchto netypických akumulací zlata v melyfyru je spojen s jejich pronikem do souvrství permských sedimentů. Silné prohřátí sedimentů způsobilo migraci horkých hydrotermálních roztoků, do kterých se dostalo jemně rozptýlené zlato ze sedimentů a to bylo posléze uloženo na stěnách drobných puklinek v melafyru společně s karbonáty, chloritem, resp. křemenem (jaspis).

STUDENEC

*ANALCIM, KRÍŠTAL, ametyst, kalcit, měd
KUPRIT*

Lom je založen v tělese melafyrového mandlovce a leží při východním okraji obce. V současné době je to naše nejbohatší naleziště ryzí mědi a dalších Cu-minerálů. Kromě geod a mandlí s ametystem, čirým kfemem, chalcedonem, kalcitem a delesitem jsou minralogicky zajímavé kašolongové nebo kalcitové žily, místy s drúzovými dutinami. V poslední době jsou časté nálezy krystalovaného analcimu (xx do vel. 1 cm; Kunert 2000), ojediněle se objevuje baryt a mordenit.

**EXKURZE mineral. sekce NM
22.5.2005 PODKRKONOŠÍ**

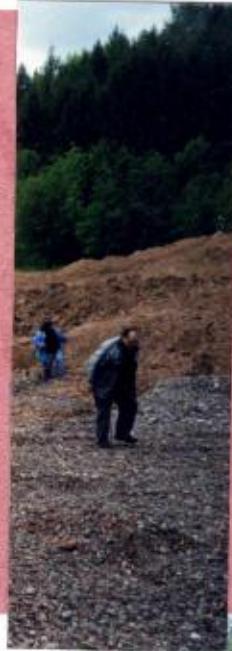
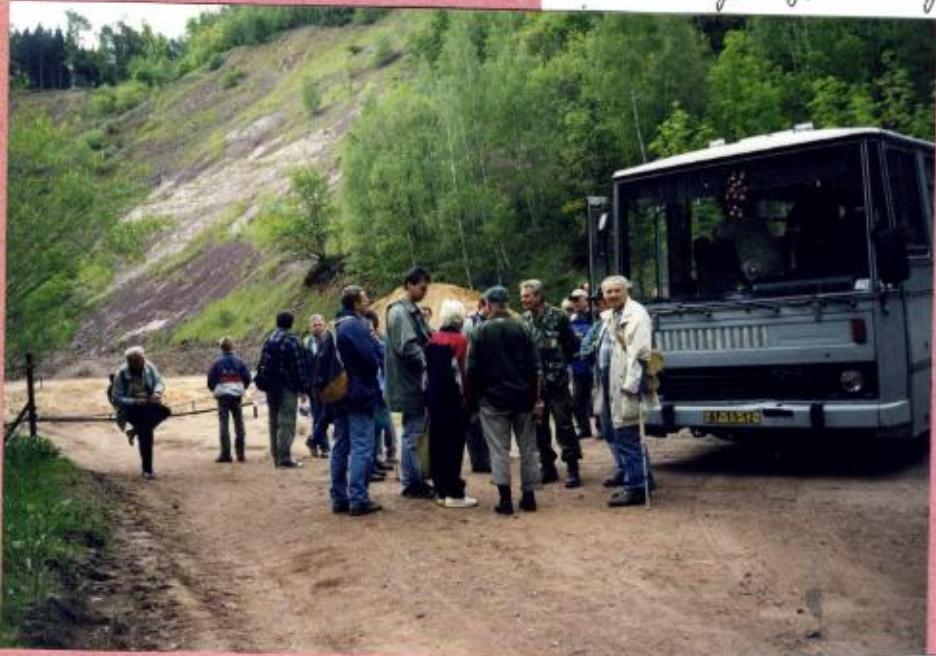

DOUBRAVICE

V melaříru zabud. acháty, krémenná omuchot kryštaly

Lom Doubravice, ve starší literatuře nazývaný Železnice (Kratochvíl 1964, str. 335-336; Tuček 1970, str. 751), patří firmě Stavoka Kosice a.s. Lomem je otevřena poloha melafyru místy se silně vyvinutou mádlovcovou texturou. Výplň dutin je velmi rozmanitá. Nacházíme dutiny zcela vyplněné jen bílým až křišťálovým krémennem, vzácně s jádry ametystového charakteru. Dalšími výphěmi jsou chalcedon, kalcit, velmi vzácně analcim (v dutinkách až 5 mm velké kryštaly - Slavíková 1939). Ze starších nálezů lze citovat nálezy heulanditu na trhlinách melafyru (Tuček 1960; byly nalezeny sběratelem J. Soukupem v r. 1936 – inv. čísla sbírky NM 34 309 – 34 311; dále viz Tuček 1970). Vyjímecně byly v minulých dobách nalezeny žily s asociací jaspis – kalcit – krémenn – goetit (Kratochvíl 1964).

Dutinky vyplněny kalcitem - povlak
li moučit

Exkurze mineralogické sekce Společnosti Národního muzea

dne 25. 5. 2005

Nalezené minerály:
Bukovskýit, paraskor**MARKOVICE - lom v amfibolitu**

Nalezené minerály:

Klinozoosit, laumontit, amfibol, chabazit, epidot, prehnit
a almandin, kalcit, pyrit, apofylit, titanit, datolit

AŇK – halda dolu Šafary

t a sádrovec.

LIBODŘICE - lom v amfibolitu

Nalezené minerály:

Analcim, prehnit, klinozoisit, křemen, kalcit, muskovit, apofylit, axinit a laumontit

Mineralogická exkurze

JIŽNÍ ČECHY

Odborný vedoucí
organizaceDr. V. Novák
M. Sobotková

STARÁ VOŽICE - halda po těžbě stříbra.

galenit

sfalerit

křišťál

ankerit

chalcedon

pyrit

chalkopyrit

Cr-muskovit

turmalíny v pegmatitu

fuchsit

galenit v křemeni

sfalerit v křemeni

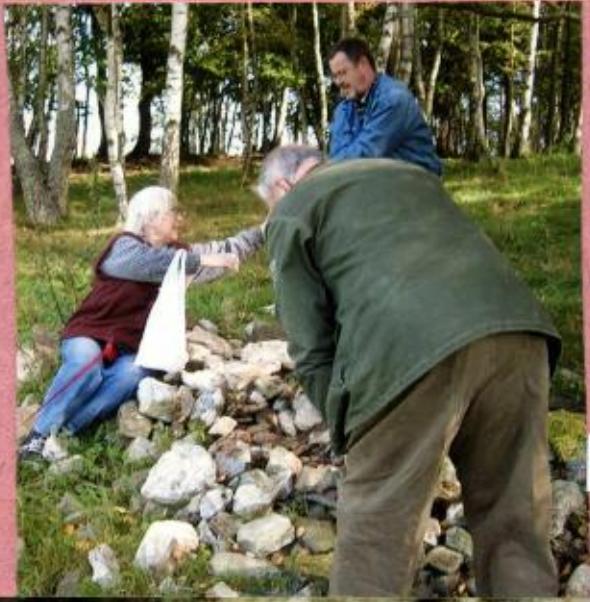
tetraedrit

Druhá lokalita bylo pole u **ZVĚROTIC**

sběr rutilů

Třetí zastávka byla v remizku u **HNĚVANOVA**

Nálezy velmi pěkných andaluzitů, také sillimanit, skoryl, cordierit, a jiné

Poslední lokalita **ŠTIPTOŇ** - ortorulový lom.

s pěknými krychličkami pyritu s chloritem, ojedinělé nálezy granátu, muskovitu a křišťálu

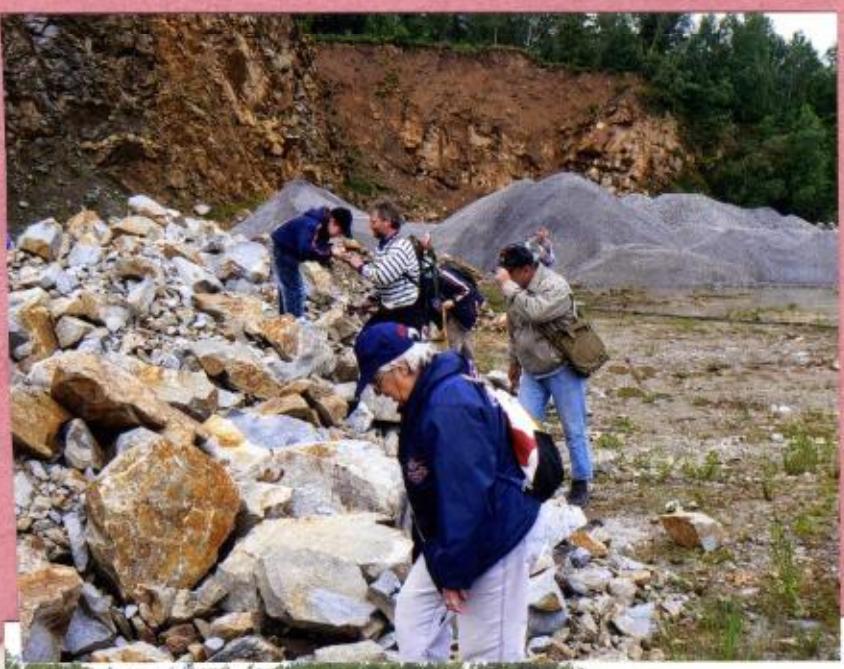
MINERALOGICKÁ EXKURZE – PÍSECKO

27.5.2006

odb. vedoucí RNDr. Jiří Litochleb, Ing. Jaroslav Cícha

KAMENNÉ DOLY

Pyrit, pyrhotin, scheelit, turmalín, arsenopyrit, jarosit,
trosky heřmanovské koule (antofylit)

Soutěsky u Děčína- čedič.odlučnost

Nalezené minerály:**natrolit,kalcit,vad**

Mineralogická exkurze SNM 16.5.2009 Domažlicko

Odb. doprovod RNDr. Milan Fišera, organizace M. Sobotková

SVRŽNO – lom v amfibolitech

Nalezené nerosty: pyrit, pyrhotin, galenit, křemen, ametyst, granát, covelin, chalkopyrit

ŽDÁNOV – jámový lom v granitech

Nalezené nerosty: živec, muskovit, apatit, zirkon, chlorit

BALDOV – jámový lom s pegmatickou žulou, biotické ruly

Nalezené nerosty: dras, živec, křemen, muskovit, turmalín, sfalerit

Tato exkurze opět probíhala za slunečného počasí, v dobré pohodě a bez úrazu.

Lomy byly přístupné. Hlavně Baldov se díky slídám třpytil a s břízkami byl velmi poetický.

*S přání k radu úspěšný květ a
loučí se Marie Sobotková*
Maria

